

Mogućnost za bolju budućnost

Konferencija o udomiteljstvu

**Udomiteljstvo
na dlanu -**

podrška udomiteljskim obiteljima

Publikacija:

MOGUĆNOST ZA BOLJU BUDUĆNOST

Autori:

Vanja Šokić, mag. psihologije,

Centar za nestalu i zlostavljanu djecu

Ana Veočić, mag. socijalnog rada,

Centar za nestalu i zlostavljanu djecu

Lidija Petrović, mag. act. soc., *savjetnica pravobraniteljice za djecu za stručne poslove - područje socijalne skrbi, obitelji i zaštite od nasilja*

Maja Laklija, prof. dr. sc., *Studijski centar socijalnog rada,*

Pravni fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Anita Barišić, univ. spec. act. soc.,

Pravni fakultet Osijek, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Urednik:

Martina Nikolić, mag. psihologije

Mjesto i godina izdavanja:

Osijek, 2023. godina

Oblikovanje i grafička obrada:

Udomiteljstvo na dlanu – podrška udomiteljskim obiteljima!

Osječko-baranjska županija

Nakladnik:

Centar za nestalu i zlostavljanu djecu, Osijek

Grafička obrada:

Centar za nestalu i zlostavljanu djecu, Osijek

ISBN:

978-953-50283-3-8

CIP zapis trenutno nije dostupan.

Sadržaj

Uvod	2
Projekt “Udomiteljstvo na dlanu - podrška udomiteljskim obiteljima”	4
Česta pitanja o udomiteljstvu i odgovori	6
Konferencija “Mogućnost za bolju budućnost”	13
Program konferencije	16
Pozvana predavanja na konferenciji “Mogućnost za bolju budućnost”	18
Lidija Petrović, mag. act. soc.: Štiti li sustav dovoljno djecu koja ne mogu živjeti u vlastitim obiteljima?	18
Maja Laklija, prof. dr. sc.: Važnost i izazovi suradnje udomitelja i roditelja udomljenog djeteta	20
Anita Barišić, univ. spec. act. soc.: Važnost i izazovi suradnje udomitelja i roditelja udomljenog djeteta	22
Završna riječ	24

Uvod

Djelokrug rada Centra za nestalu i zlostavljaju djecu usmjeren je na zaštitu i promicanje dječjih prava te prevenciju i suzbijanje nasilja nad i među djecom kroz niz projekata koji uključuju: podizanje svijesti o prisutnosti i štetnim posljedicama različitih oblika nasilja, educiranje djece i mladih o rizičnim i zaštitnim čimbenicima, razvoj socijalnih vještina djece i mladih kroz različite grupne i individualne aktivnosti, izradu različitih alata i tehnika za prijavu nasilja te savjetodavni rad u Savjetovalištu za djecu mlade i obitelj. Suradujući s Hrvatskim zavodom za socijalni rad (HKSR) kroz nadležne područne urede te pružanjem usluga savjetodavnog rada djeci i mladim s izrečenim mjerama posebnih obveza savjetodavnog rada kao i radom u tretmanu poludnevnog boravka za djecu s problemima u ponašanju, svakodnevno se susrećemo s potrebama i problemima djece u sustavu socijalne skrbi, rizične za razvoj različitih težih problema u ponašanju i emocionalnih poteškoća. Isto tako, problematiku nedostatka broja udomitelja te potrebu za senzibilizacijom javnosti po pitanju udomiteljstva upoznali smo kroz provedbu i ranijih projekata koji su provodeći u okviru našeg Centra.

Prema Konvenciji o pravima djeteta, svako dijete, između ostalog, ima pravo na zaštitu od svih oblika zloporabe, zanemarivanja, zlostavljanja ili izrabljivanja (čl. 19.) te pravo na zamjensku pomoć smještanjem kod udomitelja, usvojenjem ili boravkom u ustanovi za skrb o djeci ako su trajno ili privremeno izuzeta iz obitelji (čl. 20.). Dijete koje je izuzeto od svoje obitelji i iz svoje socijalne mreže te iz, do tada prirodnog i naučenog, mjesta življenja samim izdvajanjem stavlja se dodatno u nepovoljan i stresan položaj. Kako bi spomenuti zamjenski oblici skrbi imali pozitivan učinak na razvoj djeteta potrebno je osigurati uvjete za siguran psihofizički te socijalni rast i razvoj. Međutim „sigurni uvjeti“ ne podrazumijevaju samo puko smještanje djeteta u okolinu gdje će biti zaštićeno od svih okolnosti koje su dovele do izdvajanja iz biološke obitelji, već uključuje sve čimbenike poput stvaranja i razvoja nove socijalne mreže, nastavak primjerene komunikacije s primarnom socijalnom mrežom, pružanje socijalne po-

držke te razvijanje stabilnog odnosa punog razumijevanja između članova udomiteljske obitelji i udomljenog djeteta. Kako bi se prilagodba djeteta ostvarila potrebno je osigurati kontinuiranu socijalnu i psihosocijalnu podršku kako djetetu tako i udomiteljskim obiteljima.

Prema podacima (Laklija, 2011) europskih istraživanja, djeca koja ulaze u udomiteljski oblik skrbi najčešće su starija djeca s već ozbiljnim bihevioralnim, emocionalnim i psihološkim poteškoćama (Kelly i Gilligan, 2002; Barber i Delfabbro, 2004; MacGregor i sur., 2006; Bellamy, Gopalan i Traube, 2010; prema Laklija, 2011). Većina djece u udomiteljstvu iskazuje neke psihološke poteškoće (Bellamy, Gopalan i Traube, 2010; prema Lali-ja, 2011) što za udomitelje predstavlja poseban izazov u zbrinjavanju i zadovoljavanju svih djetetovih specifičnih razvojnih potreba.

Riječ Osječko-baranjske županije

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine u prvi plan stavlja proces deinstitucionalizacije i pružanje izvaninstitucijskih usluga, a kao jednu od najznačajnijih izdvaja uslugu smještaja u udomiteljsku obitelj.

Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine također naglašava kako postoji velika potreba za socijalnim uslugama u ruralnim područjima te kako je posebnu pozornost potrebno posvetiti razvoju udomiteljstva.

U Osječko-baranjskoj županiji broj udomiteljskih obitelji nije dostatan s obzirom na broj djece koja i dalje žive u institucijama, a udomitelji se svakodnevno suočavaju s brojnim izazovima i poteškoćama nakon udomljavanja djece. Nerijetko dolazi i do odustajanja od udomiteljstva zbog nedostatne podrške i pomoći u zadovoljavanju odgojnih zadataka i sadržaja roditeljske skrbi.

Slijedom navedenog, Osječko-baranjska županija će nastaviti poticati rad organizacija civilnog društva usmjerenih na pružanje stručne podrške udomiteljskim obiteljima, promoviranje instituta udomiteljstva te educiranje stručnjaka u području treninga roditeljskih vještina.

Mato Lukić, zamjenik župana Osječko-baranjske županije

Projekt “Udomiteljstvo na dlanu – podrška udomiteljskim obiteljima

U listopadu 2022. godine Centar za nestalu i zlostavljaju djeću započeo je s provedbom projekt „Udomiteljstvo na dlanu – podrška udomiteljskim obiteljima!“.

Trajanje projekta: 01. listopada 2022. – 30. rujna 2023. godine

Ukupna vrijednost projekta: 600.000,00 HRK

Projekt je u cijelosti financiran od strane Osječko-baranjske županije.

Kratki opis projekta

Ovim projektom osiguran je rad mobilnog tima koji pruža podršku udomiteljskim obiteljima, promovira se institut udomiteljstva te se educiraju stručnjaci u području treninga roditeljskih vještina koje koriste u radu s udomiteljskim obiteljima. S obzirom da se kroz projekt pokriva velik broj korisnika i široko teritorijalno područje promiče se socijalna uključenost i jednakost koju jamči Ustav Republike Hrvatske.

Ciljevi projekta

1. Specifični ciljevi projekta:
2. Šira javnost senzibilizirana o procesu i važnosti deinstitucionalizacije,
3. Institut udomiteljstva promoviran je na području Osječko-baranjske županije,
4. Povećan broj potencijalnih udomitelja prijavljenih u evidencijama centara za socijalnu skrb na području Osječko-baranjske županije
5. Stručnjaci koji rade s udomiteljskim obiteljima unaprijedili svoja stručna znanja za rad s udomiteljskim obiteljima
6. Udomiteljskim obiteljima pružena pomoć i podrška putem mobilnih timova na području cijele Osječko-baranjske županije.

Česta pitanja o udomiteljstvu i odgovori

Što je udomiteljstvo?

Udomiteljstvo je oblik zbrinjavanja korisnika (djeteta ili odrasle osobe) smještajem i pružanjem skrbi u drugoj obitelji. Jedan od najboljih mogućnosti za smještaj djece bez odgovarajuće skrbi je život u udomiteljskoj obitelji. Udomiteljska obitelj je obitelj koja je odlučila u toplini svoga doma primiti i brinuti se o djetetu dok postoje razlozi za izdvajanjem iz biološke obitelji, te ga na najbolji mogući način, pripremiti za izazove života. Za djecu izdvojenju iz vlastite obitelji to je prilika da rastu i razvijaju se u obiteljskom okruženju, uz ljude koji im žele i mogu pruži ljubav i skrb.

Što je udomiteljska obitelj i kakva ona može biti?

Udomiteljska obitelj je pripremljena i posebno educirana obitelj koja prihvaća korisnike i brine o njihovim potrebama. Udomitelji mogu biti udomiteljska obitelj ili udomitelj samac koji posjeduju dozvolu za obavljanjem udomiteljstva. Za razliku od smještaja u ustanovu, udomiteljstvo predstavlja humaniji i prirodni oblik skrbi budući da se korisniku osigurava obiteljsko okruženje i omogućuje održavanje socijalnih veza.

Što je potrebno za bavljenje udomiteljstvom?

Da bi se obitelj bavila udomiteljstvom, potrebno je slijedeće.

- obitelj ili osoba koja se želi baviti udomiteljstvom bi trebala imati volju i želju za skrb o djeci,
- imati potrebne vještine i znanja te psihofizičke sposobnosti,

- odgovarajući prostor za skrb o korisnicima,
- želju svih ukućana da budu udomiteljska obitelj

Koji su razlozi udomljavanja djece?

Razlozi udomljavanja djece su razni. Neki od njih su:

- roditelji zbog bolesti, neriješenog stambenog pitanja ili drugih životnih nedaća nisu u mogućnosti brinuti o njima,
- roditelji su preminuli,
- roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti,
- tjelesna ili mentalna oštećenja, poremećaji u ponašanju,
- obiteljsko nasilje,
- trgovanje ljudima.

Kakvo udomiteljstvo može biti?

Udomiteljstvo se može obavljati kao:

1. Tradicionalno udomiteljstvo

- u dobi ispod 60 godina,
- završena SSS,
- završena obuka za udomiteljstvo,
- adekvatni uvjeti stanovanja,
- maksimalno moguće skrbiti za troje djece istovremeno (više ako su braća i sestre u pitanju).

2. Udomiteljstvo kao zanimanje

Može biti standardno ili specijalizirano.

2.1. Standardno udomiteljstvo:

- svi uvjeti za tradicionalno udomiteljstvo trebaju biti zadovoljeni,
- udomitelji nije u radnom odnosu,
- prethodno iskustvo tradicionalnog udomiteljstva,
- može se skrbiti o troje djece istovremeno (više ako su braća i sestre),
- kućanstvo se nalazi u mjestu s deficitom udomiteljstva.

2.2. Specijalizirano udomiteljstvo

- udomitelj nije u radnom odnosu,
- kućanstvo se nalazi u mjestu s deficitom udomiteljstva,
- udomitelj je završio preddiplomski ili diplomski studiji iz područja socijalnog rada, psihologije, obrazovne rehabilitacije, socijalne pedagogije, logopedije, radne terapije, fizioterapije ili njege,
- trogodišnje radno iskustvo s djecom,
- posebna znanja i vještine.

3. Srodničko udomiteljstvo

- prethodna rodbinska veza s djetetom,
- nema preduvjeta za obrazovanje, dob ili obuku.

Koje uvjete moram ispuniti kako bih postao udomitelj?

1. punoljetnost i poslovna sposobnost,
2. hrvatski državljanin,
3. prebivalište i boravište u Republici Hrvatskoj,
4. mlađi od 60 godina, osim ako se nastavlja obavljati udomiteljstvo ili ako se udomiteljstvo obavlja kao srodnik,
5. završeno najmanje srednjoškolsko obrazovanje, osim ako se udomiteljstvo obavlja kao srodnik,
6. završeno osposobljavanje za udomitelja, osim ako se udomiteljstvo obavlja kao srodnik,
7. nema zapreke iz članka 18. Zakona o udomiteljstvu,
8. propisani stambeni uvjeti,
9. pisana suglasnost svih punoljetnih članova zajedničkog kućanstva za obavljanje udomiteljstva, osim ako se udomiteljstvo obavlja kao samac.

Tko ne može biti udomitelj?

- obitelj u kojem je udomitelju ili članu obitelji izrečena mjera obiteljsko pravne zaštite,
- obitelj u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi,
- obitelj u kojoj je udomitelj ili član obitelji osoba društveno neprihvatljivog ponašanja (presuđeni za kaznena djela, prekršaj zbog nasilja u obitelji, osobe ovisne o alkoholu i sl.),
- obitelj u kojoj bi zbog bolesti udomitelja ili člana obitelji moglo biti ugroženo zdravlje ili drugi interesi korisnika.

Koliko je korisnika udomiteljstva po obitelji?

U udomiteljskoj obitelji može biti smješteno najviše troje djece (iznimno - ako se radi o braći i sestrama). Ako je udomitelj samac može skrbiti najviše o dvoje djece (odnosno o jednom s težim teškoćama u razvoju).

Što je udomiteljski ugovor i što on određuje?

Ugovor o međusobnim pravima i obvezama koji sklapaju Centar udomitelja i udomitelj, nakon što postane izvršna dozvola za obavljanje udomiteljstva, a prije smještaja prvog korisnika. On određuje:

- rok na koji se ugovor sklapa (5 godina),
- vrstu udomiteljstva,
- vrstu i opseg usluga koje su udomitelji obvezni osigurati korisnicima,
- prava i obveze ugovornih strana,
- visinu naknade za korisnika i način plaćanja,
- udomiteljsku naknadu,
- uvjete za otkaz ugovora.

Koje su obveze udomitelja?

- udomitelj i udomiteljska obitelj pružaju djetetu ili odrasloj osobi koja im je upućena na smještaj usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabave odjeće i obuće, održavanje osobne higijene, brige o zdravlju i njezi, čuvanja, odgoja, organiziranja slobodnog vremena, prijevoza te druge usluge ovisno o potrebama djeteta ili odrasle osobe,
- udomitelj je obvezan postupati po uputama područnog ureda HKSR korisnika i područnog ureda HKSR udomitelja, te poduzimati mjere

utvrđene individualnim planom,

- udomitelj je obvezan voditi evidenciju, te redovito izvješćivati područni ured HKSR korisnika o svim važnim životnim okolnostima (2 puta godišnje),
- udomitelj je obvezan poticati kontakte korisnika s vlastitom obitelji i drugim srodnicima,
- udomitelj je obvezan osigurati zaštitu dostojanstva, osobni integritet i tajnost podataka o korisniku,
- udomitelj je obvezan sudjelovati u edukacijama koje provodi nadležni područni ured HKSR.

Koja su prava svakog udomitelja?

- pravo na osobni dignitet i privatnosti,
- pravo biti uključen kao ravnopravni član stručnog tima područnog ureda HKSR (prilikom izrade individualnog plana promjene),
- pravo biti upoznat sa svim informacijama o korisniku koji dolazi u njihov dom,
- pravo na sigurnost članova vlastite obitelji,
- pravo na stručnu pomoć u svladavanju poteškoća pri prijemu i odlasku korisnika,
- pravo na potporu pri obavljanju udomiteljske djelatnosti,
- pravo na osposobljavanje i edukacije organizirane od strane područnog ureda HKSR,
- pravo na pristup drugim oblicima potpore u brizi za korisnika,
- pravo na evaluaciju i povratnu informaciju o njihovoj ulozi zamjenske

obitelji.

Koja su prava i obveze korisnika udomiteljstva?

- korisnik udomiteljstva je, u skladu s individualnim planom promjene, obvezan aktivno sudjelovati u ostvarivanju odabranih ciljeva i izvršavati preuzete obveze,
- obvezan je poštivati pravila obiteljskog života u udomiteljskoj obitelji,
- obvezan uspostaviti suradnju s udomiteljem i eventualne probleme rješavati u sporazumu s udomiteljem i nadležnim socijalnim radnikom.

Konferencija “Mogućnost za bolju budućnost”

Mogućnost za bolju budućnost

Konferencija o udomiteljstvu

15.6.2023. | 11:00-15:00 sati
Ul. bana Josipa Jelačića 83, Višnjevac

Centar za nestalu i zlostavljano djecu
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
Republika Hrvatska
Pravodarnost za djecu

Konferencija „Mogućnost za bolju budućnost“ organizirana je 15. lipnja 2023. godine u prostoru Centra za nestalu i zlostavljano djecu u Višnjevcu. Namijenjena je stručnjacima koji rade na području Osječko-baranjske županije, a u svom radu susreću se s udomiteljskim obiteljima te s njima rade na bilo koji način. Na događaj je pozvana i šira javnost s ciljem promocije udomiteljstva te povećanja broja potencijalnih udomitelja. Predstavljene su prednosti razvoja udomiteljstva, stanje razvoja udomiteljstva u Osječko-baranjskoj županiji s naglaskom na mogućnosti unaprjeđenja, na koji način se postaje udomiteljem i koji su sve uvjeti potrebni za isto te predstaviti pozitivne primjere iz prakse. Sami udomitelji su imali priliku javnosti prenijeti iz prve ruke što znači biti udomitelj, kako je za njih tekao proces stjecanja dozvole za bavljenje udomiteljstvom te prenijeti primjere dobre prakse.

Tijekom konferencije je predstavljen i Institut ProgresOs. Osnivanje Instituta ProgresOs za cilj ima pružiti usluge educiranja na području Osječko-baranjske županije. U radu Instituta sudjelovat će stručnjaci educirani na području roditeljskih vještina, savjetodavnog rada te terapijskih tehnika. Cilj osnivanja Instituta jest da stručnjaci koji su prošli gore navedene edukacije i koji su obučeni za specifičan način pružanja usluga te imaju specifična znanja, ista pružaju i prenose drugim stručnjacima na području Osječko-baranjske županije te na taj način šire primjere dobre prakse na sve stručnjake koji se u svojem radu susreću s udomiteljskim obiteljima ili

potencijalnim udomiteljima, ali i s djecom bez odgovarajuće roditeljske skrbi, a koja su u potrebi za smještajem u udomiteljsku obitelj. Također, stručnjaci Instituta, u dogovoru s područnim uredima HKSR mogu održati edukacije osobama koje žele postati udomitelji kako bi ih se na adekvatan način pripremilo za ovu odgovornu i plemenitu ulogu. Drugim riječima, Institut pruža usluge educiranja ne samo stručnjacima, već i potencijalnim udomiteljima te bi na taj način sveobuhvatno utjecala na promociju udomiteljstva.

Program konferencije

KONFERENCIJA O UDOMITELJSTVU „MOGUĆNOST ZA BOLJU BUDUĆNOST“

Lokacija: Ulica bana Josipa Jelačića 83, 31220 Višnjevac

Datum: 15. lipnja 2023. godine

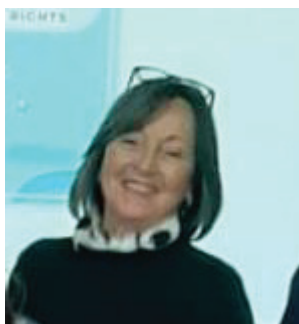
PROGRAM KONFERENCIJE

Vrijeme	Tema	Voditelj aktivnosti
11:00-11:15	Pozdravni govori i otvaranje konferencije	
11:15-12:00	Štiti li sustav dovoljno djecu koja ne mogu živjeti u vlastitim obiteljima?	Lidija Petrović, mag. act. soc. savjetnica pravobraniteljice za djecu za stručne poslove - područje socijalne skrbi, obitelji i zaštite od nasilja
11:45-12:30	Važnost i izazovi suradnje udomitelja i roditelja udomljenog djeteta	Maja Laklija, prof. dr. sc. Studijski centar socijalnog rada, Pravni fakultet, Sveučilište u Zagrebu
12:30-12:45	Pauza	

Vrijeme	Tema	Voditelj aktivnosti
12:45-13:30	Izvori stresa udomitelja djetet	Anita Barišić, univ. spec. act. soc. Pravni fakultet Osijek, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku
13:30-14:15	Program pozitivnog roditeljstva – rad s udomiteljima	Sanja Crnjak, mag. psych. Centar za nestalu i zlostavljaju djecu
14:15-14:30	Predstavljanje Instituta ProgresOs	Ivan Čaleta, mag. act. soc., Centar za nestalu i zlostavljaju djecu
14:30-15:00	Pitanja, rasprava i zaključak konferencije	

Pozvana predavanja na konferenciji “Mogućnost za bolju budućnost

Lidija Petrović, mag. act. soc.: Štiti li sustav dovoljno djecu koja ne mogu živjeti u vlastitim obiteljima?

Lidija Petrović, zaposlena je u Uredu pravobranitelja za djecu od 2004. godine na radnom mjestu savjetnice pravobraniteljice za djecu za stručne poslove- područje socijalne skrbi, obitelji i zaštite od nasilja. Područje njenog posebnog interesa je zaštita prava i dobrobiti djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

Lidija Petrović je rođena 1965. godine u Zagrebu. Pravni fakultet – Studij socijalnog rada završila je 1989. godine. 15 godina je bila zaposlena u Centru za socijalnu skrb Zagreb na poslovima obiteljsko-pravne zaštite, gdje je bila voditeljica Odjela specijaliziranih stručnih cjelina (zaštita braka, djece i obitelji; skrbništvo; zaštita i tretman djece i mladeži s poremećajima u ponašanju; zaštita osoba s teškoćama u razvoju).

Vanjska je suradnica Sveučilišta u Zagrebu - Pravnog fakulteta, na katedri za Obiteljsko pravo.

NASLOV PREDAVANJA:

Štiti li sustav dovoljno djecu koja ne mogu živjeti u vlastitim obiteljima?

Jedan od prioriternih zadataka Ureda pravobranitelja za djecu koji u svojim postupanjima prati socijalne politike u odnosu na javnu skrb o

djeci je zalaganje da se djeci koja ne mogu živjeti u biološkim obiteljima osigura alternativni smještaj u obiteljskom okruženju.

Konvencija o pravima djeteta navodi da dijete „... radi potpunog i skladnog razvoja svoje osobnosti, treba rasti u obiteljskoj sredini u ozračju sreće, ljubavi i razumijevanja“ te da ukoliko to nije u najboljem interesu djeteta, da mu je država dužna osigurati smještaj kod udomitelja, posvojenje ili, kada je to prijeko potrebno, smještaj u odgovarajuću ustanovu za skrb o djeci.

Prateći postupanja nadležnih institucija u zaštiti najboljeg interesa djeteta u alternativnim oblicima skrbi Ured pravobranitelja za djecu uočava brojne teškoće, koje su nažalost kroz godine sve izraženije. To je ponajprije nedovoljna dostupnost, odnosno nedostatan broj udomiteljskih obitelji; povećanje broja djece u institucijama; povećan broj zahtjeva za smještajem djece u institucije i udomiteljske obitelji; neravnomjerna teritorijalna zastupljenost udomiteljskih obitelji; nedovoljan broj profesionalnih udomitelja; nedostatak udomiteljskih obitelji u urbanim sredinama; nedostatak specijaliziranih udomitelja dodatno educiranih za pružanje skrbi djeci s poremećajima u ponašanju, te djeci sa specifičnim tjelesnim ili mentalnim poteškoćama; nedostatan broj udomiteljskih obitelji za smještaj djece u kriznim situacijama, kao i djece do treće godine života. Druga grupa teškoća odnosi se na karakteristike i potrebe udomitelja, odnosno visoka starosna i niska obrazovna struktura udomitelja; nedovoljna podrška udomiteljima, djeci i biološkim obiteljima; nedostatna edukacija i supervizija udomitelja i stručnih djelatnika; te neujednačena kvaliteta usluga koje pružaju udomiteljske obitelji. Od ostalih teškoća uočava se nedostatan nadzor nad uslugama koje pružaju udomiteljske obitelji, te na nesudjelovanje djece u donošenju odluka koje se odnose na njih. Navedene teškoće zabrinjavaju s obzirom na veliki broj djece u udomiteljskim obiteljima, ali i zbog velikog broja djece koja „čekaju“ na smještaj, a čija su prava i dobrobit ostankom u biološkim obiteljima ugrožena.

prof. dr. sc. Maja Laklija: Važnost i izazovi suradnje udomitelja i roditelja udomljenog djeteta

Prof.dr.sc **Maja Laklija** rođena je 1980. godine. Osnovnu školu i gimnaziju završila je u Zagrebu. Godine 2004. diplomirala je na Sveučilištu u Zagrebu, na Pravnom fakultetu (Studijskom centru socijalnog rada). Poslijediplomski znanstveni studij iz teorije i metodologije socijalnog rada upisala je 2005., a u siječnju 2009. obranila disertaciju pod naslovom “Psihosocijalna obilježja udomitelja i iskustvo udomiteljstva djece“ te stekla titulu doktorice znanosti. Godine 2013. završila je poslijediplomski specijalistički studij iz supervizije u psihosocijalnom radu, a 2020. godine postala je i licenciranom metasupervisoricom. Godine 2012. upisuje edukaciju iz Gestalt psihoterapije koju provodi Institut za integrativnu gestalt terapiju iz Würzburga, Njemačka.

U razdoblju od 2005. do 2007. bila je zaposlena kao suradnica na projektima Ureda UNICEF-a u Hrvatskoj. Od veljače 2007. godine do danas kontinuirano je zaposlena na Studijskom centru socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Trenutno u znanstveno-nastavnom zvanju redovite profesorice vodi nastavu na preddiplomskom i diplomskom studiju socijalnog rada te sudjeluje u izvođenju nastave na poslijediplomskom specijalističkom studiju iz Psihosocijalnog pristupa u socijalnom radu, Prava djece, Poslijediplomskom specijalističkom studiju iz supervizije u psihosocijalnom radu te na doktorskom studiju iz Socijalnog rada i socijalne politike. Od akad. god. 2011/12 do 2020/21. sudjelovala je u izvođenju nastave na diplomskom studiju socijalnog rada na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Od 2014. izvršna je urednica časopisa Socijalne teme: Časopis za pitanja socijalnog rada i srodnih znanosti, a od ožujka 2020. članica uredništva Ljetopisa socijalnog rada (urednica područja kvalitativna istraživanja).

Područja njenog praktičnog, nastavnog i istraživačkog rada

između ostalog, vezuje se uz područje socijalnog rada s obitelji, te socijalnu skrb za djecu, s posebnim fokusom na djecu u alternativnoj skrbi. Dosada je objavila 57 znanstvenih radova u međunarodnim i domaćim časopisima te drugim znanstveno relevantnim publikacijama te je sudjelovala na 23 međunarodne i domaće znanstvene konferencije.

NASLOV PREDAVANJA:

Važnost i izazovi suradnje udomitelja i roditelja udomljenog djeteta

Jedno od osobnih prava djeteta koje je izdvojeno iz biološke obitelji je pravo djeteta da ostvaruje osobne odnose s roditeljima i drugim bliskim osobama s kojima ne stanuje te pravo na točnu informaciju o važnim okolnostima u vezi s roditeljima i drugim bliskim osobama (Obiteljski zakon, NN 103/15., 98/19., 47/20, 49/23 čl. 84, st. 4), osim ako nije procijenjeno da je to u suprotnosti s djetetovim najboljim interesom. Međutim praksa i literatura ukazuju da iako većina udomiteljskih obitelji prepoznaje i prihvaća važnost kontakta između djece i njihovih roditelja/biološke obitelji, da su ti kontakti često popraćeni različitim poteškoćama. Sukladno tome, cilj je izlaganja ukazati na izazove suradnje između udomitelja i roditelja udomljenog djeteta, kao i važnost intervencija sustava usmjerenih na unapređenje kvalitete kontakta i suradnje udomitelja i roditelja u cilju zaštite dobrobiti djeteta i unapređenju kvalitete skrbi.

Anita Barišić, univ. spec. act. soc.: Važnost i izazovi suradnje udomitelja i roditelja udomljenog djeteta

Anita Barišić je socijalna radnica, supervizorica psihosocijalnog rada i specijalizantica psihoterapije u području transakcijske analize. Na Studijskom centru socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu je trenutno u statusu doktorandice na sveučilišnom poslijediplomskom doktorskom studiju iz socijalnog rada i socijalne politike.

Od 2013. do 2020 god. bila je zaposlena kao socijalna radnica u Područnom uredu zavoda za socijalni rad Osijek i u Centru za pružanje socijalnih usluga u zajednici Klasje Osijek, a od kraja 2020. godine je zaposlena na radnom mjestu asistentice na Studiju socijalnog rada Pravnog fakulteta u Osijeku.

Od 2019. godine do 2021. godine bila je predsjednica Udruge socijalnih radnika Osječko-baranjske županije, koje je sada članica. Redovna je članica još Udruge za transakcijsku analizu u Hrvatskoj, EATA-Europske asocijacije transakcijske analize, Hrvatskog društva za superviziju i organizacijski razvoja i Hrvatske komore socijalnih radnika.

Kontinuirano je u programima cjeloživotnog i stručnog obrazovanja i usavršavanja, pa je osim psihoterapeutske škole završila i edukaciju za upotrebu vještina i tehnika Terapije igrom u radu s djecom. Završila je i Interdisciplinarni program stručnog usavršavanja u području zaštite procesnih prava djeteta i komunikacije s djetetom; Pravni fakultet Osijek; Osijek.

Osnovala je 2020.godine obrt „Accepta“ u kojem pruža usluge individualnog i grupnog savjetovanje i supervizije psihosocijalnog rada. Sudjelovala je na nekoliko projekata usmjerenih na zaštitu djece kao suradnica supervizorica, a trenutno vodi Interni projekt na Pravnom fakultetu u Osijeku pod nazivom ”Stres, sagorijevanje i mentalno zdravlje pomagača

(udomitelja)”. Trenutno je i suradnica edukantica na projektu ”Jačanje kapaciteta stručnjaka za pružanje usluga u zajednici”.

NASLOV PREDAVANJA: Izvori stresa kod udomitelja djece

Udomiteljstvo se u Hrvatskoj provodi kao socijalna usluga koja se realizira kroz tradicionalno, srodničko ili udomiteljstvo kao zanimanje. Uloga je udomitelja pružanje skrbi djeci čija je dobrobit u primarnoj obitelji ugrožena. Djeca s kojima udomitelji rade su doživjela prije dolaska u udomiteljstvo niz traumatičnih iskustava, zlostavljanja i zanemarivanja.

S obzirom da se udomitelji za djecu nose sa različitim obilježjima i stanjima u kojima djeca budu, cilj ovog izlaganja je prikazati potencijalne izvore stresa s kojima se suočavaju. Izvori stresa su identificirani na temelju sveobuhvatne pretrage znanstvenih portala Ebsco, Sage i Google znalac te hrvatskog znanstvenog portala Hrčak. Rezultati iz pregledanih radova će se usporediti sa izvorima stresa koje doživljavaju udomiteljice za djecu u Republici Hrvatskoj, točnije Osječko-baranjskoj županiji, a s kojima su tijekom 2022. godine provedene dvije fokusne grupe na temu izvora stresa. Identifikaciji izvora stresa će se pristupiti kroz slikovito prikazan model stresa. Analiza radova, kao i odgovori 16 udomiteljica iz fokusnih grupa su pokazali kako je pružanje skrbi djeci s izraženijim društvenim, emocionalnim ili ponašajnim poteškoćama najčešća odrednica stresa za udomitelje. Udomiteljice su navodile i kako uslijed nemogućnosti djelovanja u radu s djecom koja pokazuju internalizirane i eksternalizirane probleme u ponašanju odustaju od udomiteljstva. Nužno je identificirati izvore stresa kod udomitelja kako bi im se moglo pomoći u izboru strategija i načina nošenje sa stresom, a u svrhu prevencije odustajanja i istupanja iz udomiteljske uloge te kako bi se povećala kvaliteta pružanja usluge najranjivijoj djeci.

Završna riječ

“Naš glavni cilj je senzibilizirati javnost o tome što je to udomiteljstvo, koja je razlika između udomiteljstva i posvojenja i nekako potaknuti što veći broj obitelji da se odluče postati udomitelji, da imamo širu bazu udomitelja. Udomiteljstvo, odnosno smještaj djeteta u udomiteljsku obitelj, je prepoznato kao jedan od glavnih načina kako bi doprinjeli procesu deinstitutionalizacije. Život u udomiteljskoj obitelji pruža toplinu obiteljskog doma kojoj težimo.”

Ana Veočić, voditeljica socijalnih usluga u Centru za nestalu i zlostavljano djecu

